

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 80 0 К 057791 16 КвЛз
БањаЛука, 31.01.2017. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Весне Антонић, као предсједнице вијећа, Обрена Бужанина, др Вељка Икановића, Даниеле Миловановић и Драгомира Миљевића, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против осуђене Г. Ј. због кривичног дјела проневјере из члана 348. став 3. у вези са ставом 1. истог члана Кривичног закона Републике Српске одлучујући о захтјеву за заштиту законитости браниоца осуђене, адвоката П. Д. из Б., изјављеном против пресуда Основног суда у Бијељини број 80 0 К 057791 14 К од 26.02.2016. године и Окружног суда у Бијељини број 80 0 К 057791 16 Кж од 05.07.2016. године, у сједници вијећа одржаној дана 31.01.2017. године, донио је

П Р Е С У Д У

Захтјев за заштиту законитости се одбија као неоснован.

О б р а з л о ж е њ е

Правоснажном пресудом Основног суда у Бијељини број 80 0 К 057791 14 К од 26.02.2016. године, оглашена је кривом Г. Ј. због кривичног дјела проневјере из члана 348. став 3. у вези са ставом 1. истог члана Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗРС), те осуђена на казну затвора од 6 (шест) мјесеци. Обавезана је да плати трошкове кривичног поступка у износу од 200,00 КМ.

Против те пресуде захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) је благовремено поднио бранилац осуђене, адвокат П. Д. из Б., због повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. тачке г), з), ј) и к) Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС) и због повреде Кривичног закона, с приједлогом да Врховни суд Републике Српске укине другостепену пресуду и предмет врати на поновно одлучивање.

У одговору на Захтјев републички јавни тужилац Витомир Солдат је оспорио основаност Захтјева и предложио да се исти као неоснован одбије.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд се, примјеном одредби члана 354. Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС), ограничио на испитивање само оних повреда закона на које се позвао подносилац Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Захтјев за заштиту законитости се, у смислу одредбе члана 350. став 1. ЗКП РС, може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног

закона, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. овог члана.

Ограничењима у ставу 2. цитиране законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека ако није изјављена жалба на првостепену пресуду и ако повреде материјалног и процесног закона наведене у ставу 1. члана 350. ЗКП РС нису биле изнесене у жалби на првостепену пресуду (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку).

Ограничењем у ставу 3. наведене законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

Дакле, законски основи за подношење овог ванредног правног лијека су врло рестриктивно одређени и своде се на повреде Кривичног закона (прописане у одредбама члана 312. ЗКП РС) и искључиво на једну од битних повреда одредаба кривичног поступка прописаних у члану 311. ЗКП РС и то повреду права на одбрану из тачке г) став 1. цитиране законске одредбе.

У конкретном случају поднесеним Захтјевом означена су оба наведена законска основа побијања правоснажне пресуде, с тим што за повреду Кривичног закона нису прецизирани законски облици из члана 312. ЗКП РС, а осим повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану и која представља законски основ за побијање правоснажне пресуде овим правним лијеком), означене су као основ побијања и битне повреде одредаба кривичног поступка прописане у тачкама з), и) те к) члана 311. став 1 ЗКП РС.

Исте повреде закона су истицане и у жалби браниоца осуђене на првостепену пресуду.

Повреду права на одбрану Захтјев темељи на тврдњи да је окружни тужилац по окончању доказног поступка на главном претресу, противно досадашњој правној теорији и пракси, чињенично и у правној квалификацији кривичног дјела измијенио оптужницу на штету оптужене, тако што по измијењеној оптужници оптужену терети да је починила кривично дјело проневијере из члана 348. став 3. у вези са ставом 1. КЗ РС умјесто кривичног дјела несавјестан рад у служби из члана 354. став 1. КЗ РС, за које је оптужница против ње потврђена. При томе се развија теза да у тој фази поступка тужилац није могао измијенити оптужницу стављајући на терет оптуженој ново и теже кривично дјело од оног за које се терети по потврђеној оптужници, те да је суд повриједио право на одбрану оптужене када је прихватио такву измјену оптужнице и по тој оптужници донио побијану осуђујућу правоснажну пресуду. Захтјевом се апострофира да оптужена није била у могућности да се на ефикасан начин брани, мада је, по тврдњи Захтјева, неоснован и став суда о кривици оптужене с обзиром да умишљај оптужене не произлази из изведених доказа. У образложењу Захтјева се наводи да је суд формално правно омогућио одбрани да се изјасни о измијењеној оптужници, али се одбрана није изјашњавала о „новом“ чињеничном стању јер је сматрала да суд није могао у тој фази кривичног поступка на овакав начин измијенити правну квалификацију.

На наведеним аргументима Захтјева не може се заснивати тврдња да је у поступку доношења побијане пресуде повријеђено право оптужене на одбрану у чему би се манифестовала повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС.

Наиме, према одредби члана 290. ЗКП РС тужилац је овлаштен да услед измјене чињеничног стања на основу проведених доказа на главном претресу измијени оптужницу (у ком случају се не врши потврђивање оптужнице), а ради припремања одбране главни претрес се може одложити. Измјену оптужнице тужилац може вршити само у границама генусно истог кривичног дјела са оним које је било описано у потврђеној оптужници, при чему та измјена није ограничена забраном измјене на тежу правну квалификацију дјела све док се та измјена креће у наведеним границама.

Када је у конкретном случају оптужница против оптужене Г. Ј. за кривично дјело несавјестан рад у служби из члана 354. став 1. КЗ РС, на главном претресу измијењена на кривично дјело проневијере из члана 348. став 3. КЗ РС које се налази у истој групи кривичних дјела (генусно исто и теже дјело), онда је неоснован приговор Захтјева заснован на тврдњи да је таква измјена незаконита због саме чињенице да се измјењеном оптужницом оптужена терети за теже кривично дјело. Код чињенице да је одбрани дата могућност да се изјасни на измјењену оптужницу, која је одбрани достављена у писменој форми, те да одбрана није тражила додатно вријеме за изјашњење на измјењену оптужницу (што произлази из записника о главном претресу од 23.02.2016. године, а што се ни Захтјевом не оспорава), нема мјеста тврдњи Захтјева да је наведеном измјењеном оптужнице повријеђено право на одбрану, што би представљало битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС. У побијаној другостепеној пресуди су на страни 4. пасус 2. дати врло детаљни и увјерљиви аргументи за одбијање тог жалбеног приговора, које овај суд прихвата као мјеродавно образложење, па се подносилац Захтјева упућује на те разлоге у образложењу.

Право на одбрану представља једну од битних повреда кривичног поступка која је предвиђена одредбом члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, међутим, под ову повреду одредаба кривичног поступка се не могу подвести оне повреде поступка које су издвојене у посебне, друге облике битних повреда одредаба кривичног поступка предвиђене одредбама члана 311. став 1. ЗКП РС, које су законом предвиђене као жалбени основ, али нису предвиђене као основ за подношење захтјева за заштиту законитости, укључујући и неке од битних повреда одредаба кривичног поступка на које се захтјевом указује, а које се манифестују у виду прекорачења оптужбе (прописана под тачком и) става 1.), заснивање пресуде на незаконитим доказима (прописана под тачком з) става 1.) те неразумљивост изреке пресуде (прописана под тачком к) става 1.). Наведени облици битне повреде одредаба кривичног поступка су истицани и као жалбени основ на првостепену пресуду, те је другостепени суд, оцијенивши их неоснованим, у образложењу своје пресуде дао јасне и увјерљиве разлоге за такву оцјену, која оцјена не подлијеже законској могућности преиспитивања по овом ванредном правном средству.

Приговори Захтјева којима се доводи у питање правилност оцјене доказа и закључака у погледу одлучних чињеница до којих је таквом оцјеном суд дошао, је у суштини приговор чињеничног карактера јер се њиме оспорава правилност утврђеног чињеничног стања на којем се заснива побијана правоснажна пресуда, па како овим ванредним правним лијеком није прописана могућност побијања правоснажне пресуде због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, нити се повреда Кривичног закона као законски основ за овај правни лијек, може градити на тези о мањкавој чињеничној основи пресуде, то ни том приговору Захтјева нема мјеста.

Када је у питању одлука о кривичним санкцијама, повреда Кривичног закона према одредбама члана 312. тачка д) ЗКП РС постоји ако је у изрицању санкције прекорачено овлаштење које суд има по закону.

Како је у конкретном случају осуђеној, казна затвора од 6 (шест) мјесеци изречена примјеном одредби члана 38. и 39. став 1. КЗ РС о ублажавању казне испод посебног законског минимума казне прописане за кривично дјело на које се осуда по правоснажној пресуди односи, то се приговор подносиоца Захтјева којим указује на погрешну примјену одредби о граници ублажавања казне (умјесто на тачку 4. члана 39. став 1. КЗ РС, суд се погрешно позвао на тачку 3. исте законске одредбе, која прописује виши праг границе ублажавања) не може подвести под повреду Кривичног закона у смислу цитираног законског прописа, која би се манифестовала у прекорачењу законских овлаштења суда при доношењу одлуке о казни.

Из изнијетих разлога, овај суд налази да поднесени Захтјев браниоца осуђене није основан, јер повреде закона на које се позива подносилац Захтјева нису учињене, на што се и у одговору републичког јавног тужиоца на тај Захтјев правилно указује, ради чега је у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС одлучено као у изреци, тако што је Захтјев, као неоснован, одбијен.

Записничар
Соња Матић

Предсједница вијећа
Весна Антонић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић